

Tekst 1

1 Μετὰ δὲ Σόλωνα οἰχόμενον ἔλαβε ἐκ θεοῦ νέμεσις μεγάλη Κροῖσον, ὡς
2 εἰκάσαι, ὅτι ἐνόμισε ἑωυτὸν εἶναι ἀνθρώπων ἀπάντων ὀλβιώτατον. αὐτίκα δὲ οἱ
3 εὐδοντι ἐπέστη ὄνειρος, ὅς οἱ τὴν ἀληθεῖν ἔφαινε τῶν μελλόντων γενέσθαι
4 κακῶν κατὰ τὸν παῖδα. ἦσαν δὲ τῷ Κροίσῳ δύο παῖδες, τῶν οὐτερος μὲν
5 διέφθαρτο, - ἦν γὰρ δὴ κωφός-, ὁ δὲ ἕτερος τῶν ἡλικῶν μακρῶ τὰ πάντα πρώτος·
6 οὖνομα δὲ οἱ ἦν Ἄτυς. τοῦτον δὲ ὦν τὸν Ἄτυν σημαίνει τῷ Κροίσῳ ὁ ὄνειρος, ὡς
7 ἀπολέει μιν αἰχμῇ σιδηρῆ βληθέντα. ὁ δὲ ἐπεῖτε ἐξηγέρθη καὶ ἑωυτῷ λόγον
8 ἔδωκε, καταρρωδήσας τὸν ὄνειρον ἄγεται μὲν τῷ παιδί γυναῖκα, ἐωθότα δὲ
9 στρατηγέειν μιν τῶν Λυδῶν οὐδαμῇ ἔτι ἐπὶ τοιοῦτο πρῆγμα ἐξέπεμπε, ἀκόντια δὲ
10 καὶ δοράτια καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα τοῖσι χρέωνται ἐς πόλεμον ἄνθρωποι, ἐκ τῶν
11 ἀνδρεῶνων ἐκκομίσας ἐς τοὺς θαλάμους συνένησε, μή τί οἱ κρεμάμενον τῷ παιδί
12 ἐμπέσει.

Adrastos, die per ongeluk zijn broer heeft gedood, komt naar Sardes en wordt door Kroisos gereinigd.

Het land van de Mysiërs wordt geteisterd door een wild zwijn. De Mysiërs willen dat Kroisos' zoon de leiding van de jacht op zich neemt. Kroisos weigert zijn zoon mee te laten gaan. Kroisos' zoon protesteert tegen deze beslissing.

13 Ἀμείβεται Κροῖσος τοισίδε· “ὦ παῖ, οὔτε δειλίην οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἄχαρι
14 παριδῶν τοι ποιέω ταῦτα, ἀλλὰ μοι ὄψις ὄνειρου ἐν τῷ ὕπνῳ ἐπιστᾶσα ἔφη σε
15 ὀλιγοχρόνιον ἔσεσθαι, ὑπὸ γὰρ αἰχμῆς σιδηρῆς ἀπολέεσθαι. πρὸς ὦν τὴν ὄψιν
16 ταύτην τόν τε γάμον τοι τοῦτον ἔσπευσα καὶ ἐπὶ τὰ παραλαμβανόμενα οὐκ
17 ἀποπέμψω, φυλακὴν ἔχων, εἴ κως δυναίμην ἐπὶ τῆς ἐμῆς σε ζόης διακλέψαι. εἴς
18 γὰρ μοι μόνος τυγχάνεις ἐὼν παῖς· τὸν γὰρ δὴ ἕτερον διεφθαρμένον οὐκ εἶναι
19 μοι λογίζομαι.”

20 Ἀμείβεται ὁ νεηνίης τοισίδε· “Συγγνώμη μὲν ὦ πάτερ τοι, ἰδόντι γε ὄψιν
21 τοιαύτην, περὶ ἐμὲ φυλακὴν ἔχειν· τὸ δὲ οὐ μανθάνεις, ἀλλὰ λέληθέ σε τὸ
22 ὄνειρον, ἐμέ τοι δίκαιόν ἐστι φράζειν. φῆς τοι τὸ ὄνειρον ὑπὸ αἰχμῆς σιδηρῆς
23 φάναι ἐμὲ τελευτήσειν· ὅς δὲ κοῖται μὲν εἰσι χεῖρες, κοίη δὲ αἰχμῇ σιδηρῆ τὴν σὺ
24 φοβέαι; εἰ μὲν γὰρ ὑπὸ ὀδόντος τοι εἶπε τελευτήσειν με, ἢ ἄλλου τευ ὅ τι τούτῳ
25 οἴκε, χρῆν δὴ σε ποιέειν τὰ ποιέεις· νῦν δὲ ὑπὸ αἰχμῆς. ἐπεῖτε ὦν οὐ πρὸς ἀνδρας
26 ἡμῖν γίνεται ἡ μάχη, μέθες με.”

27 Ἀμείβεται Κροῖσος· “ὦ παῖ, ἔστι τῇ με νικᾶς γνώμην ἀποφαίνων περὶ τοῦ
28 ἐνυπνίου· ὡς ὦν νενικημένος ὑπὸ σέο μεταγινώσκω, μετήμῃ τέ σε ἰέναι ἐπὶ τὴν
29 ἄγρην.”

30 Εἶπας δὲ ταῦτα ὁ Κροῖσος μεταπέμπεται τὸν Φρύγα Ἄδρηστον, ἀπικομένῳ
31 δὲ οἱ λέγει τάδε· “Ἄδρηστε, ἐγὼ σε συμφορῇ πεπληγμένον ἀχάριτι, τὴν τοι οὐκ
32 ὄνειδίζω, ἐκάθηρα καὶ οἰκίοισι ὑποδεξάμενος ἔχω παρέχων πᾶσαν δαπάνην. νῦν
33 ὦν, - ὀφείλεις γὰρ ἐμεῦ προποῖσαντος χρηστὰ ἐς σὲ χρηστοῖσι με ἀμείβεσθαι,-
34 φύλακα παιδός σε τοῦ ἐμοῦ χρήζω γενέσθαι ἐς ἄγρην ὀρμωμένου, μή τινες κατ’
35 ὀδὸν κλῶπες κακοῦργοι ἐπὶ δηλήσι φανέωσι ὑμῖν. πρὸς δὲ τούτῳ καὶ σὲ τοι χρεόν
36 ἐστι ἰέναι ἔνθα ἀπολαμπρυνέαι τοῖσι ἔργοισι· πατρώϊόν τε γὰρ τοῖ ἐστι καὶ
37 προσέτι ῥώμη ὑπάρχει.”

38 Ἀμείβεται ὁ Ἄδρηστος· “ὦ βασιλεῦ, ἄλλως μὲν ἔγωγε ἂν οὐκ ἦα ἐς ἄεθλον
39 τοιόνδε· οὔτε γὰρ συμφορῇ τοιῆδε κεκρημένον οἶκός ἐστι ἐς ὀμήλικας εὖ
40 πρῆσοντας ἰέναι, οὔτε τὸ βούλεσθαι πάρα, πολλαχῆ τε ἂν ἰσχον ἐμεωυτόν. νῦν
41 δέ, ἐπεῖτε σὺ σπεύδεις καὶ δεῖ τοι χαρίζεσθαι (ὀφείλω γὰρ σε ἀμείβεσθαι
42 χρηστοῖσι), ποιέειν εἰμὶ ἔτοιμος ταῦτα, παιδὰ τε σόν, τὸν διακελεύεαι φυλάσσειν,
43 ἀπήμονα τοῦ φυλάσσοντος εἵνεκεν προσδόκα τοι ἀπονοστήσειν.”

44 Τοιούτοισι ἐπέιτε οὗτος ἀμείψατο Κροῖσον, ἦσαν μετὰ ταῦτα ἐξηρτυμένοι
45 λογάσι τε νεινίησι καὶ κυσί. ἀπικόμενοι δὲ ἐς τὸν Ὀλυμπον τὸ ὄρος ἐζήτειον τὸ
46 θηρίον, εὐρόντες δὲ καὶ περιστάντες αὐτὸ κύκλῳ ἐσηκόντιζον. ἔνθα δὴ ὁ ξεῖνος,
47 οὗτος δὴ ὁ καθαρθεὶς τὸν φόνον, καλούμενος δὲ Ἄδρηστος, ἀκοντίζων τὸν ἕν τῶ
48 μὲν ἀμαρτάνει, τυγχάνει δὲ τοῦ Κροΐσου παιδός. ὁ μὲν δὴ βληθεὶς τῇ αἰχμῇ
49 ἐξέπλησε τοῦ ὄνειρου τὴν φήμην, ἔθεε δὲ τις ἀγγελέων τῷ Κροΐσῳ τὸ γεγονός,
50 ἀπικόμενος δὲ ἐς τὰς Σάρδις τὴν τε μάχην καὶ τὸν τοῦ παιδὸς μόνον ἐσήμηνε οἱ.
51 Ὁ δὲ Κροΐσος τῷ θανάτῳ τοῦ παιδὸς συντεταραγμένος μᾶλλον τι
52 ἐδεινολογέετο ὅτι μιν ἀπέκτεινε τὸν αὐτὸς φόνου ἐκάθηρε. περιημεκτέων δὲ τῇ
53 συμφορῇ δεινῶς ἐκάλεε μὲν Δία καθάρσιον, μαρτυρόμενος τὰ ὑπὸ τοῦ ξείνου
54 πεπονθῶς εἶη, ἐκάλεε δὲ ἐπίστιόν τε καὶ ἑταιρήιον, τὸν αὐτὸν τοῦτον ὀνομάζων
55 θεόν, τὸν μὲν ἐπίστιον καλέων, διότι δὴ οἰκίοισι ὑποδεξάμενος τὸν ξεῖνον φονέα
56 τοῦ παιδὸς ἐλάνθανε βόσκων, τὸν δὲ ἑταιρήιον, ὡς φύλακα συμπέμψας αὐτὸν
57 εὐρήκοι πολεμιώτατον.
58 Παρήσαν δὲ μετὰ τοῦτο οἱ Λυδοὶ φέροντες τὸν νεκρόν, ὅπισθε δὲ εἶπετό οἱ ὁ
59 φονεύς. στὰς δὲ οὗτος πρὸ τοῦ νεκροῦ παρεδίδου ἑαυτὸν Κροΐσῳ προτείνων τὰς
60 χεῖρας, ἐπικατασφάζει μιν κελεύων τῷ νεκρῷ, λέγων τὴν τε προτέριον ἑαυτοῦ
61 συμφορὴν, καὶ ὡς ἐπ' ἐκείνη τὸν καθήραντα ἀπολωλεκῶς εἶη, οὐδέ οἱ εἶη
62 βιώσιμον. Κροΐσος δὲ τούτων ἀκούσας τὸν τε Ἄδρηστον κατοικτίρει, καίπερ ἔων
63 ἐν κακῷ οἰκίῳ τοσοῦτῳ, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· “Ἐχω, ὦ ξεῖνε, παρὰ σεῦ πάσαν
64 τὴν δίκην, ἐπειδὴ σεαυτοῦ καταδικάζεις θάνατον. εἷς δὲ οὐ σύ μοι τοῦδε τοῦ
65 κακοῦ αἴτιος, εἰ μὴ ὅσον ἀέκων ἐξεργάσαο, ἀλλὰ θεῶν κού τις, ὅς μοι καὶ πάλα
66 προεσήμεινε τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι.” Κροΐσος μὲν νυν ἔθαψε, ὡς οἶκός ἦν, τὸν
67 ἑαυτοῦ παῖδα· Ἄδρηστος δὲ ὁ Γορδίῳ τοῦ Μίδεω, οὗτος δὴ ὁ φονεὺς μὲν τοῦ
68 ἑαυτοῦ ἀδελφεοῦ γενόμενος, φονεὺς δὲ τοῦ καθήραντος, ἐπέιτε ἡσυχίη τῶν
69 ἀνθρώπων ἐγένετο περὶ τὸ σῆμα, συγγινωσκόμενος ἀνθρώπων εἶναι τῶν αὐτῶν
70 ἦδε βαρυσυμφορώτατος, ἐπικατασφάζει τῷ τύμβῳ ἑαυτόν.

Herodotos, Historiën I, 34 en 38-45

Tekst 2

1 In vervulling ging ook het droomgezicht dat koning Kroisos eerst grote angst en later verdriet
2 bezorgde. Hij droomde namelijk dat de slimste en de sterkste van zijn twee zonen, zijn
3 beoogde opvolger Atys, hem door geweld was ontnomen. Daarom liet hij uit vaderlijke
4 voorzorg niets ongedaan om het bittere verdriet van de aangekondigde dood af te wenden. De
5 jongeman werd vaak uitgestuurd op militaire expedities; nu werd hij thuis gehouden. Hij had
6 een arsenaal vol met alle mogelijke wapens; ook dat werd in opdracht van de vader
7 opgeruimd. Hij had een gewapende lijfwacht; die mocht nu niet te dicht meer bij hem komen.

Valerius Maximus I, 7.4

Tekst 3

In de roman *Gloed* van Sándor Márai komt de volgende passage voor:

1 “Want de dingen overkomen ons niet alleen maar”, zegt hij nu met meer gedecideerdheid en
2 hij heft zijn hoofd. (...) “De mens doet het ook zelf, wat hem overkomt. Hij maakt datgene wat
3 er moet gebeuren, roept het naar zich toe en laat het niet los. Zo is de mens. Hij doet het ook
4 als hij meteen vanaf het allereerste ogenblik weet dat het fataal is wat hij doet. Ze houden
5 elkaar vast, de mens en zijn lot, ze roepen elkaar op en scheppen elkaar. Het is niet waar dat
6 het noodlot ons leven binnentreedt. Nee. Het noodlot komt door de deur naar binnen, die we
7 zelf geopend hebben, terwijl we het noodlot beleefd voor hebben laten gaan. Er is geen mens
8 die sterk en slim genoeg is om met woord of daad het onheil af te wenden.

Tekst 4

1 Zo sprak Artabanos, maar Xerxès werd boos en antwoordde: “Artabanos, ge zijt de
2 broeder van mijn vader en dat zal u ervoor behoeden uw verdiende loon te krijgen voor uw
3 dwaze woorden. Maar wel doe ik u de schande aan, omdat ge laf zijt en het u aan fierheid
4 ontbreekt, dat ge niet met mij de veldtocht tegen Griekenland moogt meemaken, maar hier
5 moet achterblijven bij de vrouwen; ook zonder u zal ik alles wat ik gezegd heb volbrengen. Ik
6 zou niet zijn de zoon van Dareios, de zoon van Hystaspès, de zoon van Arsamès, de zoon van
7 Ariaramnès, de zoon van Teïspès, en de nazaat van Kyros, de zoon van Kambysès, de zoon
8 van Teïspès, de zoon van Achaimenès, als ik geen wraak nam op de Atheners, want ik weet
9 zeker, dat, ook al houden wij ons rustig, zij dat niet zullen doen. Neen, dan zullen zij eerst
10 recht tegen ons land oprukken, als wij mogen afgaan op wat er reeds eerder door hen
11 ondernomen is: Sardeis hebben ze immers in brand gestoken en naar Azië zijn zij opgerukt!
12 Er is dus voor geen van beide partijen meer een terugwijken mogelijk, maar de keuze is:
13 handelen of lijden, opdat óf dit alles onder Griekse óf dat alles onder Perzische heerschappij
14 komt, want deze vijandschap laat geen enkele middenweg open. Het is dus onze ereplicht ons
15 te wreken, omdat wij het eerst onrecht hebben geleden; dan kan ik eens kennismaken met dat
16 gevaar, dat ik zal lopen, als ik ten strijde trek tegen die mannen, die door de Phrygiër Pelops,
17 die een slaaf was van mijn voorvaderen, zo grondig zijn onderworpen, dat tot het huidige
18 ogenblik de mensen zelf evengoed als hun land de naam dragen van hun onderwerper.”

19 Ταῦτα μὲν ἐπὶ τοσοῦτο ἐλέγετο, μετὰ δὲ εὐφρόνη τε ἐγίνετο καὶ Ξέρξης
20 ἔκνιζε ἡ Ἀρταβάνου γνώμη· νυκτὶ δὲ βουλὴν διδοὺς πάγχυ εὕρισκέ οἱ οὐ πρῆγμα
21 εἶναι στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. δεδομένων δὲ οἱ αὐτὶς τούτων κατύπνωσε,
22 καὶ δὴ κου ἐν τῇ νυκτὶ εἶδε ὄσιν τοιήνδε, ὡς λέγεται ὑπὸ Περσέων· ἐδόκεε ὁ
23 Ξέρξης ἄνδρα οἱ ἐπιστάντα μέγαν τε καὶ εὐειδέα εἰπεῖν· “Μετὰ δὴ βουλευέαι, ὦ
24 Πέρσα, στρατεύμα μὴ ἄγειν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, προείπας ἀλίξειν Πέρσησι στρατόν;

25 οὔτε ὦν μεταβουλεύόμενος ποιέεις εὖ, οὔτε ὁ συγγνωσόμενός τοι πάρα· ἀλλ’
26 ὥσπερ τῆς ἡμέρης ἐβουλεύσαο ποιέειν, ταύτην ἴθι τῶν ὁδῶν.”

27 Τὸν μὲν ταῦτα εἶπαντα ἐδόκεε ὁ Ξέρξης ἀποπτάσθαι, ἡμέρης δὲ ἐπιλαμπάσης
28 ὄνειρου μὲν τούτου λόγον οὐδένα ἐποιέετο, ὁ δὲ Περσέων συναλίσας τοὺς καὶ
29 πρότερον συνέλεξε, ἔλεγέ σφι τάδε· “Ἄνδρες Πέρσαι, συγγνώμην μοι ἔχετε ὅτι
30 ἀγχίστροφα βουλεύομαι· φρενῶν τε γὰρ ἐς τὰ ἐμεωυτοῦ πρῶτα οὐκῶ ἀνήκω, καὶ οἱ
31 παρηγορούμενοι ἐκεῖνα ποιέειν οὐδένα χρόνον μευ ἀπέχονται. ἀκούσαντι μέντοι
32 μοι τῆς Ἀρταβάνου γνώμης παραυτίκα μὲν ἢ νεότης ἐπέζεσε, ὥστε ἀεικέστερα
33 ἀπορρῖψαι ἔπεα ἐς ἄνδρα πρεσβύτερον ἢ χρεόν· νῦν μέντοι συγγνοὺς χρήσομαι τῇ
34 ἐκείνου γνώμῃ. ὡς ὦν μεταδεδογμένον μοι μὴ στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα,
35 ἥσυχοι ἔστε.”

36 Πέρσαι μὲν ὡς ἤκουσαν ταῦτα, κεχαρηκότες προσεκύνεον· νυκτὸς δὲ
37 γενομένης αὐτίς τῷ οὐνεῖρον τῷ Ξέρξῃ κατυπνωμένῳ ἔλεγε ἐπιστάν· “ὦ παῖ
38 Δαρείου, καὶ δὴ φαίνεαι ἐν Πέρσῃσι τε ἀπειπάμενος τὴν στρατηλασίην καὶ τὰ ἐμὰ
39 ἔπεα ἐν οὐδενὶ ποιούμενος λόγῳ ὡς παρ’ οὐδενὸς ἀκούσας; εὖ νυν τόδ’ ἴσθι· ἦν περ
40 μὴ αὐτίκα στρατηλατέης, τάδε τοι ἐξ αὐτῶν ἀνασχίσει· ὡς καὶ μέγας καὶ πολλὸς
41 ἐγένεο ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, οὕτω καὶ ταπεινὸς ὀπίσω κατὰ τάχος ἔσειαι.”

42 Xerxès sprong hevig geschrokken door de droom uit zijn bed en stuurde een
43 boodschapper naar Artabanos.

44 Ὅρμημένῳ δὲ Ξέρξῃ στρατηλατέειν μετὰ ταῦτα τρίτη ὄψις ἐν τῷ ὕπνῳ
45 ἐγένετο, τὴν οἱ Μάγοι ἔκριναν ἀκούσαντες φέρειν τε ἐπὶ πᾶσαν γῆν δουλεύσειν τέ
46 οἱ πάντας ἀνθρώπους. ἢ δὲ ὄψις ἦν ἥδε· ἐδόκεε ὁ Ξέρξης ἐστεφανῶσθαι ἐλαίης
47 θαλλῷ, ἀπὸ δὲ τῆς ἐλαίης τοὺς κλάδους γῆν πᾶσαν ἐπισχεῖν, μετὰ δὲ ἀφανισθῆναι
48 περὶ τῇ κεφαλῇ κείμενον τὸν στέφανον. κρινάντων δὲ ταῦτα τῶν Μάγων, Περσέων
49 τε τῶν συλλεχθέντων αὐτίκα πᾶς ἀνὴρ ἐς τὴν ἀρχὴν τὴν ἐωυτοῦ ἀπελάσας εἶχε
50 προθυμίην πᾶσαν ἐπὶ τοῖσι εἰρημένοισι, θέλων αὐτὸς ἕκαστος τὰ προκείμενα δῶρα
51 λαβεῖν, καὶ Ξέρξης τοῦ στρατοῦ οὕτω ἐπάγερσιν ποιέεται, χῶρον πάντα ἐρευνῶν
52 τῆς ἡπείρου.

Herodotos, Historiën VII, 11-15 en 19 (vertaling O. Damsté)

Tekst 5

DARIUS:

- 1 Ach, snel werden de orakels werkelijkheid, want op mijn zoon
- 2 slingerde Zeus de voltrekking van de godsspraken neer. En in mijn waan
- 3 dacht ik dat de goden dat pas na lange tijd voltrekken zouden.
- 4 Maar, wanneer iemand zelf zich rept, dan helpt de god een handje mee.
- 5 Nu schijnt er een bron van rampen voor al mijn geliefden te zijn aangeboord.
- 6 Zonder dat hij dat wist bracht mijn zoon dat teweeg in zijn jeugdige overmoed.
- 7 Hij die de verwachting had de heilige Hellespont als een slaaf
- 8 in de boeien te zullen houden, stromend, Bosporus, stroom van een god.
- 9 Hij probeerde de zeestraat om te vormen, creëerde een grote weg
- 10 voor een grote troepenmacht door met vastgehamerde krammen het wa-
- 11 ter te omvatten. Hij dacht in zijn naïveteit dat hij, een sterveling,
- 12 sterker zou zijn dan alle goden en Poseidon. Mijn zoon moet
- 13 zijn verstand verloren hebben. Mijn rijkdom, vrucht van zwaar gezwoeg,
- 14 zal, naar ik vrees, ten prooi vallen aan de eerste de beste sterveling.

KONINGIN:

- 15 Dat soort dingen leert onstuimige Xerxes door zijn omgang met
- 16 kwaadwillende mensen. Want zij zeggen dat jij met je lans
- 17 grote rijkdom voor je kinderen verwierf, maar hij, uit laf-
- 18 heid, zijn lans in huis hanteert en zijn vaders rijkdom niet vergroot.
- 19 Dergelijke schimpen telkens horend van kwaadwillende mensen,
- 20 nam hij het besluit tot deze veldtocht tegen Griekenland.

Aischylos, Perzen 739-758 (vertaling H. Altena)

Tekst 6

- 1 -Magiërs! glimlachte Xerxes. Zegt mij wat beduidt mijn droom van deze nacht?
- 2 En hij vertelde zijn droom. Een olijvetwijg had hem het hoofd omkranst en zich toen met
- 3 twijgen verbreed over geheel de wereld. En toen... was de krans verdwenen...
- 4 De Magiërs, zonder elkaar zelfs met de blik te raadplegen, riepen allen, drie maal negen hun
- 5 aantal, uit:
- 6 - De Wereld-almacht!
- 7 Xerxes schrikte van de klank hunner stemmen. Het was of hun zeven-en-twintig stemmen één
- 8 stem waren.
- 9 Terwijl Xerxes verschrikt nog stond, wendden de Magiërs hun gepuntmutste hoofden om en
- 10 schreden voorwaarts naar de vergaderzaal. Die was donker. Geheel ingesloten in de massa
- 11 der paleisgebouwen was de Magiërzaal donker. Daarom zag ook geen der Magiërs, dat iedere
- 12 Magiër een bittere grijns grimlachte om de gekrulde baard. En zwijgend traden zij de donkere
- 13 zaal binnen en grijnsgrimlachten.
- 14 De zaal was wijd, als een nacht, een donkere nacht. En er stond geen beeld of altaar in want
- 15 de Perzen stichtten hun goden altaren noch beelden en zelfs geen tempels, den volke
- 16 toegankelijk.
- 17 Maar zodra de Magiërs hun eigene nachtwijde en donkere heiligdom binnen traden, klaarde
- 18 het op als door een wonder van geheimzinnig licht.
- 19 Toen zagen de Magiërs elkanders grimlachende grijns.
- 20 En zij schrikten hevig en wierpen ter aarde zich voor het grote ronde Oog van Ormoezd, dat
- 21 straalde aan het einde des heiligdoms.
- 22 En zij riepen allen, met één stem: - Genade voor Perzië, o God

L. Couperus, Xerxes

Tekst 7

De Perzische koning Kambyzes heeft de Egyptische koning Amasis om de hand van zijn dochter gevraagd. Amasis is bepaald niet blij met dit verzoek.

- 1 Amasis, die met zorg en angst aan de macht der Perzen dacht, wist niet of hij haar moest
2 afstaan of weigeren. Εὖ γὰρ ἠπίστατο ὅτι οὐκ ὡς γυναῖκά μιν ἔμελλε
3 Καμβύσης ἕξειν ἀλλ' ὡς παλλακὴν. Ταῦτα δὴ ἐκλογιζόμενος ἐποίησε τάδε· ἦν
4 Ἀπρίεω τοῦ προτέρου βασιλέος θυγάτηρ κάρτα μεγάλη τε καὶ εὐειδής, μούνη τοῦ
5 οἴκου λελειμμένη, οὄνομα δέ οἱ ἦν Νίτητις. Ταύτην δὴ τὴν παῖδα ὁ Ἄμασις κοσμήσας
6 ἐσθῆτί τε καὶ χρυσῷ ἀποπέμπει ἐς Πέρσας ὡς ἑωυτοῦ θυγατέρα.
7 Μετὰ δὲ χρόνον ὥς μιν ἠσπάζετο Καμβύσης πατρόθεν ὀνομάζων, λέγει πρὸς
8 αὐτὸν ἢ παῖς· “ὦ βασιλεῦ, διαβεβλημένος ὑπὸ Ἀμάσιος οὐ μανθάνεις, ὃς ἐμὲ σοὶ
9 κόσμῳ ἀσκήσας ἀπέπεμψε ὡς ἑωυτοῦ θυγατέρα διδούς, ἐοῦσαν τῇ ἀληθείῃ Ἀπρίεω,
10 τὸν ἐκεῖνος ἐόντα ἑωυτοῦ δεσπότηα ἐπαναστὰς ἐφόνευσε.”
11 Τοῦτο δὴ τὸ ἔπος καὶ αὕτη ἡ αἰτία ἐγγενομένη ἤγαγε Καμβύσεια τὸν Κύρου
12 μεγάλως θυμωθέντα ἐπ' Αἴγυπτον. Οὕτω μὲν νυν λέγουσι Πέρσαι.

Herodotos, Historiën III, 1

Aantekeningen

- regel 2 μιν *Bedoeld wordt Amasis' dochter.*
- regel 3 ἕξειν *behandelen*
ἢ παλλακὴ *bijvrouw / haremvrouw*
- regel 4 ὁ Ἀπρίης, *genitivus Ἀπρίεω Apriës (eigennaam)*
βασιλέος = *βασιλέως*
- regel 5 ὁ οἶκος *familie*
λελειμμένη *in leven gebleven Amasis had de rest van haar familie uitgemoord.*
οἱ = *αὐτῇ*
- regel 6 ἑωυτοῦ = *ἑαυτοῦ*
- regel 7 ὥς *toen (voegwoord)*
πατρόθεν ὀνομάζω *noemen bij de naam van de vader (bv: "dochter van Amasis")*
- regel 8 διαβεβλημένος *μανθάνεις u begrijpt dat u bedrogen bent*
- regel 9 ὁ κόσμος *kostbaarheden*
ἑωυτοῦ = *ἑαυτοῦ*
ἐοῦσαν *Sluit aan bij ἐμέ*
ὁ Ἀπρίης, *genitivus Ἀπρίεω Apriës (eigennaam)*
- regel 10 ἑωυτοῦ = *ἑαυτοῦ Bedoeld wordt Amasis.*
ἐπανίσταμαι *in opstand komen*
- regel 11 ἐγγεγόμενος *concreet*
ἄγω *stimuleren tot een veldtocht*
- regel 12 μὲν νυν *althans*